

Programma Ruimte

Inleiding

Woningbouw

Op dit moment komt er veel op de gemeente af qua wonen. Er zijn verschillende thema's op het gebied van wonen wel / niet met wettelijke verplichtingen, wel / niet met gemaakte bestuurlijke afspraken etc.

Twenterand staat voor een woningbouwopgave. We willen de lokale woonbehoefte bedienen met t/m 2031 een groei van 550 woningen. Tevens hebben we daarnaast de ambitie bij te dragen aan de regionale vraag naar woningen. Om de doelgroepen op de woningmarkt goed te helpen is het nodig de juiste kwaliteit woningen te bouwen en doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. Starters zijn op zoek naar betaalbare woningen en het toenemend aantal ouderen zoekt een woning waarin ze lang zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook zijn er specifieke doelgroepen, zoals woonwagengebruikers, met eigen woonwensen.

Om de woningbouw te kunnen versnellen zijn sleutelgebieden/projecten aangewezen waar een woningbouwimpuls kan worden gerealiseerd. Daarnaast zijn ook inbreidingslocaties en uitbreidingslocaties in beeld. Het doel is om harde plannen te realiseren en zachte plannen voor 2025 hard te maken en snel te kunnen starten met bouwen. De extra woningbouwopgave vraagt meer capaciteit van de gemeente.

Om overzicht te krijgen en te behouden is in 2023 een Programmaplan Wonen opgesteld. Dit plan moet bijdragen aan het versnellen van de woningbouw door te sturen op prioriteiten. Ook het college heeft in het collegeprogramma aangegeven dat ze wil inzetten op groei: meer woningbouw in Twenterand. Deze groeiambitie is verwerkt in het Programmaplan Wonen. Het plan zal in 2024 worden vastgesteld en de financiële consequenties worden in de kadernota 2025 meegenomen. Voor 2024 wordt een extra bedrag gevraagd om ambities / opgaven te kunnen realiseren.

Energietransitie

De afspraken uit het nationale Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, hebben tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten geleid, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie waarvoor een belangrijke regierol bij gemeenten is neergelegd. De energie- en warmtetransitie is een grote en langjarige gezamenlijke opgave, waarbij we nu nog maar aan het begin staan. Belangrijk is het gesprek met onze inwoners en ondernemers over de Klimaatopgave en wat dat ook lokaal betekent.

De energietransitie krijgt vorm via de Regionale Energie Strategie en het besluit van het college waarbij het zoekgebied ZO Vriezenveen is aangewezen om windmolens te plaatsen. Hierbij werken we samen met de gemeenten Tubbergen en Almelo. In dit zoekgebied is reeds het zonnepark gerealiseerd en we zien kansen om in dit gebied een energielandschap te creëren. Het opwekken van waterstof in samenwerking met Twenterandse ondernemers zien we als een uitdaging. Onze warmtevisie is in 2021 vastgesteld. Op basis van deze visie willen we nu geen wijken aanwijzen die al vóór 2030 aardgasloos gemaakt worden. Wel zoeken we kansen om aan te sluiten bij concrete projecten in de samenwerking met Mijande Wonen. En we richten ons in deze eerste fase vooral op isoleren (energie besparen).

Middels diverse maatregelen zoals Duurzaamheidsfonds en de Klusbus helpen we burgers met subsidie en het uitvoeren van isolatiemaatregelen om woningen te verduurzamen.

Klimaatadaptatie is ook een belangrijk klimaatthema. In het Gemeentelijk Rioleringsplan is hier al rekening mee gehouden. In gemeentelijke projecten, zoals het plan Mozaïek, en de Centrumvisie Vriezenveen, wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld hittestress door meer vergroening.

Kanaal Almelo-De Haandrik

Een onderwerp met een enorme impact op de gedupeerde bewoners/eigenaren van bedrijfspanden is de problematiek rondom het Kanaal Almelo – De Haandrik. Vanwege schade aan hun panden en de nog onzekere situatie m.b.t. de schadeafhandeling leven veel gedupeerde bewoners langs het kanaal Almelo - De Haandrik in grote zorgen en onzekerheden. De problematiek rondom het kanaal zorgt ook voor financiële risico's in relatie tot de gemeentelijke begroting. Tevens bestaat het risico dat er door de gemeente kosten gemaakt moeten worden die nog niet zijn voorzien of nog niet te voorzien zijn. Maar ook om mogelijke kosten van netwerkbeheerders, wanneer de door hen aangevraagde vergunning of instemming wordt geweigerd. Dit omdat de gemeente schade, die mogelijk door hun werkzaamheden zou kunnen optreden, wil voorkomen. Het nog komende onderhoud aan het kanaal in de voor ons liggende jaren spelen daarin ook een rol. Daarnaast leidt de gemeente zelf financiële schade aan de eigen infrastructuur, omdat deze buiten het onverplichte deel van de schaderegeling van de provincie valt. De gemeente gaat de gedupeerden op gedoseerde wijze bijstaan in de vorm van passende ondersteuning. De signalen en wensen daartoe hebben de gedupeerden en inwoners

in het gebied aan het college bekend gemaakt. De gemeenten trekt hier samen op met de gemeente Hellendoorn.

Invoering Omgevingswet en Wet WKB per 01/01/2024

Op 1 januari wordt de Omgevingswet en de Wet WKB ingevoerd. De hoeveelheid en het karakter van de taken zal met de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) deels veranderen. Maatwerk zal meer aan de orde zijn en de uitvoering gaat daarmee meer tijd en capaciteit kosten. Meer integraal werken zorgt echter voor efficiëntie en zal op termijn capaciteit en geld besparen. Daarentegen zullen naar verwachting de inkomsten uit leges dalen. Het karakter van het werk zal ook veranderen. Er zal meer werk in het voortraject van een aanvraag zitten, door onder meer een intensiever vooroverleg. Tevens wordt verwacht dat er meer werk achteraf zal zijn, in de vorm van handhaving.

Mobiliteit

In 2023 is gestart met het opstellen van een toekomstgerichte visie op Mobiliteit voor Twenterand. Daarbij speelt duurzaamheid een grote rol. De visie zal in 2024 worden vastgesteld en vervolgens zal de uitvoering worden opgepakt. De planning voor verbreding van de N36 is door Rijkswaterstaat gewijzigd. Dit wordt niet eerder dan in 2028 opgepakt.

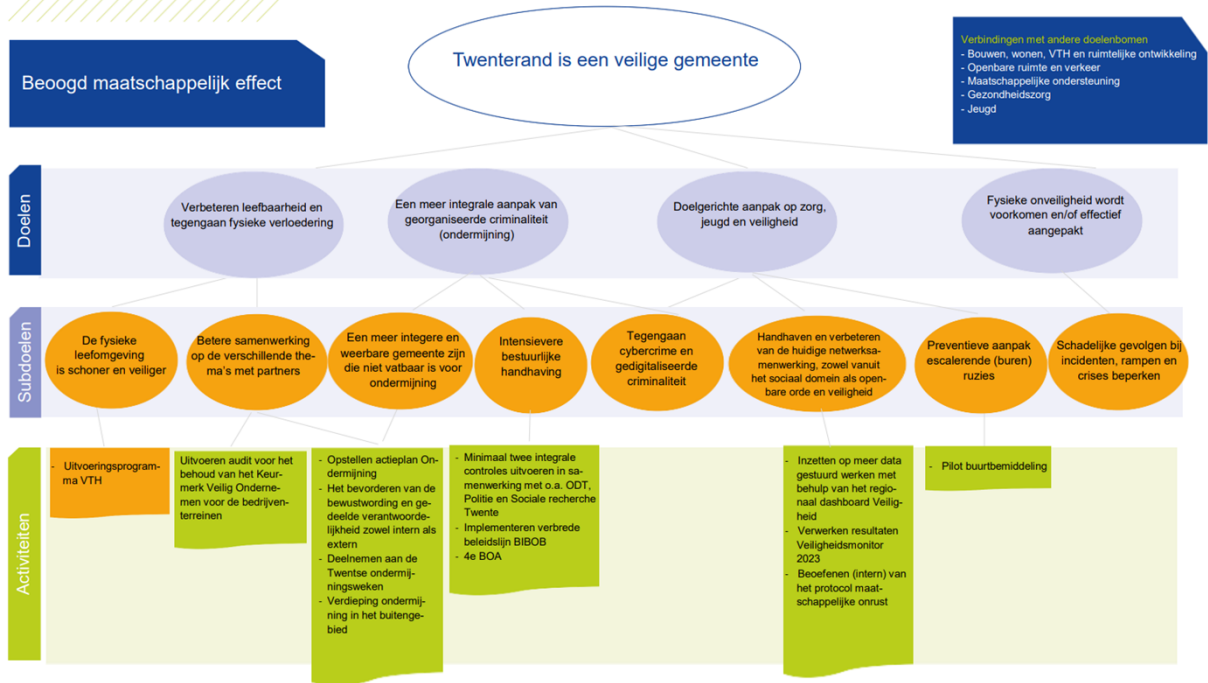
Openbare Orde en Veiligheid

Op het gebied van openbare orde en veiligheid blijven we werken aan een veilig Twenterand. Dit doen we door overlast en criminaliteit te verminderen en fysieke onveiligheid te voorkomen en aan te pakken. Veiligheid is een breed begrip en behelst veel onderwerpen. We willen integraal, flexibel, informatie gestuurd en vooral samen werken. Het zorgen voor een veilige gemeente is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente, netwerkpartners en de inwoners. Het geactualiseerde integraal veiligheidsbeleid dekt alle subdoelen en activiteiten en daarom wordt hier niet per doel of activiteit nader op in gegaan. In de kadernota 2024 is voorstel is om een 4e BOA aan te stellen om onbalans bij de uitvoering van BOA-taken weg te nemen opgenomen en vastgesteld. Hier wordt in 2024 verdere invulling aan gegeven. Ook de pilot buurtbemiddeling, die start in 2023, loopt door in 2024. Daarnaast gaan we in 2024 verder met implementatie van het Bibob-beleid en pakken we verdere uitwerking van het thema ondermijning op. De 14 Twentse gemeenten zijn met elkaar overeengekomen dat iedere gemeente zorgt dat zij de basis op orde heeft met betrekking tot de aanpak van ondermijning. Daar is de gemeente Twenterand hard mee bezig en dit zal zijn vervolg krijgen in 2024. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en uitvoering van het vernieuwde bibob-beleid.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: Een meer integrale en weerbare gemeente zijn die niet vatbaar is voor ondermijning

Het College onderschrijft dat we integer moeten handelen. De mogelijkheden voor Bibop worden projectmatig uitgewerkt en zullen vanaf eind 2023 en in 2024 geïmplementeerd kunnen worden in de organisatie

Subdoel: Intensievere bestuurlijke handhaving

Voor het handhaven hebben we instrumenten en criteria. Zo hebben we een piramidemodel volgens welke methodiek we handhavend optreden.

Activiteiten

- Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Implementeren verbrede beleidslijn BIBOB

Omschrijving

Bibob

Er zijn steeds meer mogelijkheden om op lokaal niveau bestuursrechtelijk te handhaven als aanvulling op de bestaande privaatrechtelijke en strafrechtelijke mogelijkheden. Een voorbeeld hiervan is de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur). Deze wet geeft ons als gemeente de mogelijkheid om de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij

zakendoen, te screenen. De reikwijdte van de Wet Bibob is de afgelopen jaren uitgebreid en daarmee is het Twenterandse Bibob-beleid van 2018 niet meer up to date. In het Integraal Veiligheidsbeleid 2022-2025 is de doorontwikkeling Bibob als actiepoint opgenomen. Ook is dit in de regionale veiligheidsagenda een speerpunt. In 2023 is onderzocht wat nodig is om het Bibob-beleid te actualiseren en structureel goed te implementeren en heeft er onder andere een collegemiddag plaatsgevonden. Naast het actualiseren van het beleid is hiervoor structureel extra capaciteit nodig. Hiervoor wordt de raad gevraagd een bedrag van € 110.000 euro beschikbaar te stellen. Als deze middelen beschikbaar zijn kan na vaststelling van het beleid concreet worden gestart met de implementatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Coördinator Bibob	s	€110.000	n

Subdoel: Handhaven en verbeteren van de huidige netwerksamenwerking zowel vanuit het sociaal domein als openbare orde en veiligheid

Activiteiten

- Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Verwerken resultaten Veiligheidsmonitor 2023

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor 2023. De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, buurtproblemen, en het optreden van gemeente en politie. De uitvraag in Twenterand was in de periode augustus t/m oktober. De resultaten worden in het voorjaar van 2024 verwacht. De volgende stap is het verwerken van de uitkomsten zodat deze gebruikt kunnen worden bij het evalueren en opstellen van het Integraal Veiligheidsbeleid in 2025.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Aanpak woninginbraken								
Woninginbraken	*	*	27	20	30	40	45	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	*	*	53	42	34	52	46	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit								
Nieuwe BIBOB-onderzoeken		**	1	0	0	0	3	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0		eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	72							
Aantal controles A/B-evenementen	25	30	23	11	2	36		eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	1	3	1	1	1	2		eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscntrole)	13	10	19	4	12	16		eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	nnb	0	0	0	1		eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	259	120	231	270	240	113		eigen gegevens

* zo min mogelijk

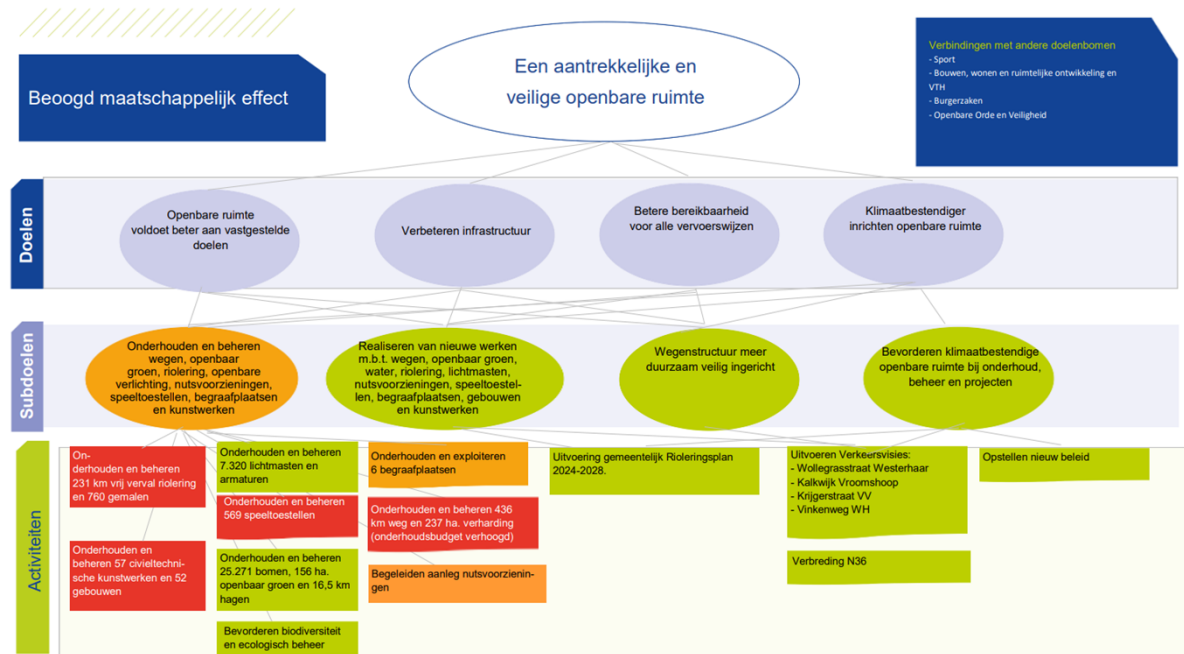
** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Activiteiten

- Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Verbreding N36

Omschrijving

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft middels een MIRT-brief de Tweede Kamer geïnformeerd over de verkeersveiligheid op de N36. De minister geeft hierin aan dat de uitvoering van

de maatregelen niet eerder kunnen worden gestart dan in 2028, waar eerder werd uitgegaan van 2025/2026.

Naast de verbreding van de N36 zouden ook de meekoppelkansen voor gemeentes worden meegenomen en uitgerekend in het plan van aanpak van RWS. Voor Twenterand zouden o.a. meegenomen worden de fietsbrug naar Oosterweilanden en de noordelijke randweg Vriezenveen. RWS heeft de berekening van de meekoppelkansen geschrapt. Op dit moment worden globale ramingen uitgevraagd voor de fietsverbinding en de noordelijke randweg. Zodra hier meer duidelijkheid over is zal de gemeenteraad hierover worden geïnformeerd.

Metingen

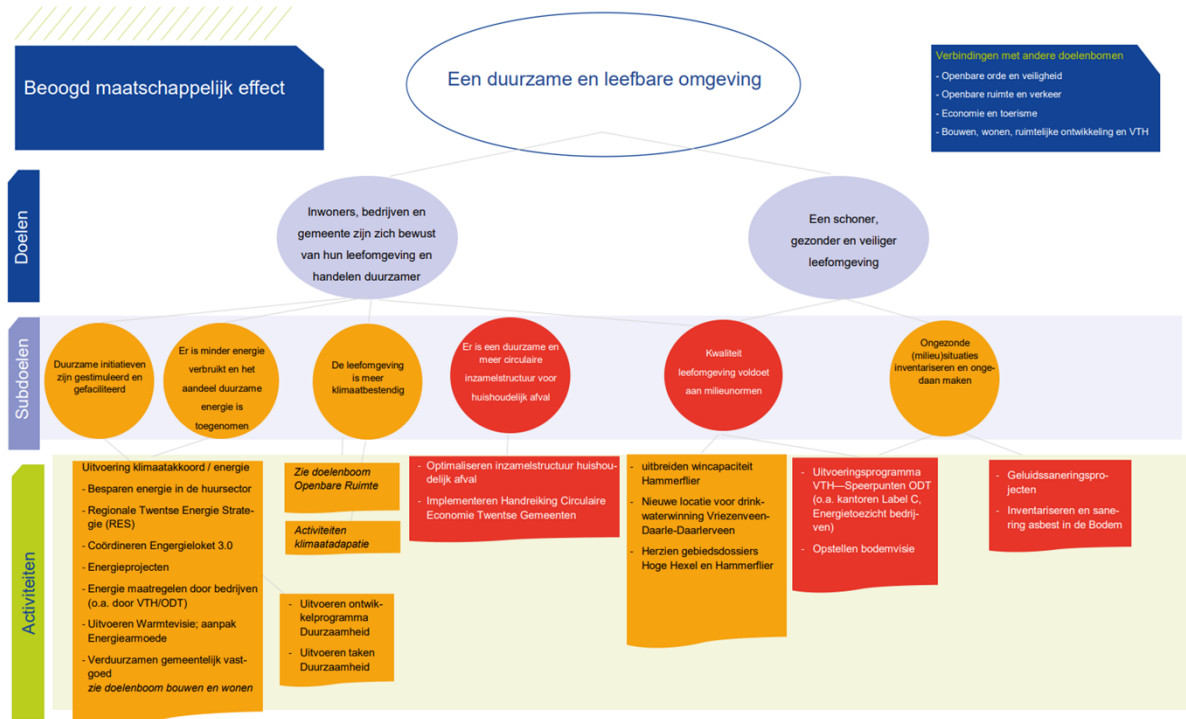
Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Metingen verkeer								
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	n nb	n nb	1	1	3	1	2	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	n nb	n nb	41	30	35	30	25	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	n nb	n nb	146	135	131	133	186	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen. In de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, die in december 2021 is vastgesteld door de raad, zijn de lange-termijn doelen voor een duurzamer Twenterand opgenomen: we werken aan een meer circulair, klimaatbestendig en energieneutraal Twenterand in 2050.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Beleidsdocumenten

- Klimaatakkoord
- Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval								
Scheidingspercentage afval	88*	86*	84	85	84	84	83	grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.								
% Hernieuwbare energie	***	***	***	14,4/20,3**	13,1/ 19,2 **	10,5/ 17,0**	8,7/ 13,9 **	Klimaatmonitor.databank.nl
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Realiseren Uitvoeringsprogramma	85%	80%	123	100%	70%	63% ****		eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energemaatregelen	85	75	160	30	65	87		eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	25	25	22	19	30	1		eigen gegevens

* ambitie 90% scheiden in 2025

** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

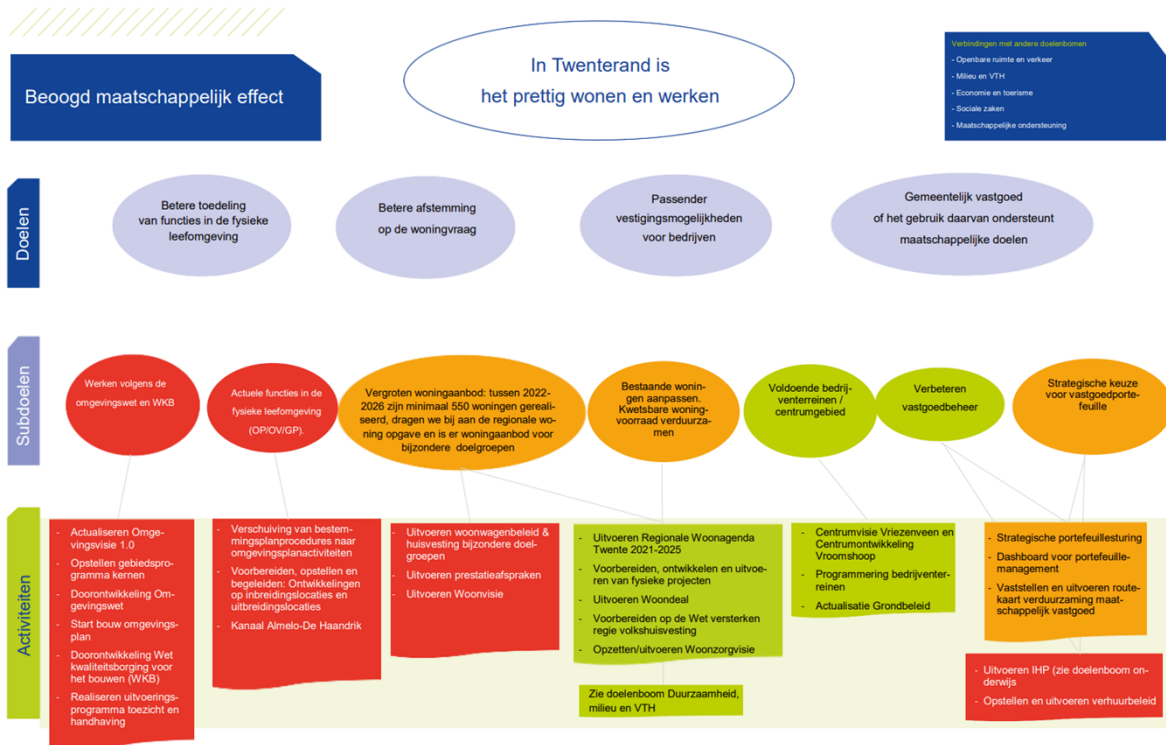
*** streven naar 50% duurzame opwek in 2030, energieneutraal in 2050

**** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Beleidsdocumenten

Beleidskader gemeentelijk vastgoed
 Regionale woonagenda Twente
 Woonvisie Twenterand 2022 - 2026
 Omgevingsvisie Twenterand

Metingen

Beleidsdoelen	Begroo t 2024	Begroo t 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Volgende en passende woningen								
Aantal opgeleverde woningen	80	113	1026*	940	844	773	673	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	2	0	2	8	8	15	12	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	0	0	0	0	0	0	0-	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal van rechtswegge verleende vergunningen	nvt	2	0	2	0	1		Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	80							Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	2							Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7							Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	9	6	5	4	4	3		Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	3	2	0	0	0	3		Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2	3	0	0	0	0		Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	21	30	18	12	26	26		Eigen gegevens
Aantal behandelde handhavingsverzoeken	17							
Ontwikkelen bestemmingsplannen	nvt	7	10	5	10	12		Eigen gegevens

* in 2018 zijn vergunningen verleend voor de bouw van ruim 130 woningen, in 2019: 48, in 2020: 71, in 2021:96, in 2022: 86

Wat mag het kosten programma Ruimte

Overzicht van baten en lasten

	2024	2025	2026	2027
Lasten per doelenboom				
Openbare orde en veiligheid	2.748.750	2.805.452	2.877.306	2.935.282
Openbare ruimte en verkeer	12.371.288	12.089.510	12.170.390	12.963.122
Duurzaamheid, Milieu en VTH	4.074.199	4.141.412	4.255.807	4.348.255
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	11.391.849	8.095.164	7.141.494	6.581.718
Totaal programma lasten	30.586.085	27.131.538	26.444.997	26.828.376
Baten per doelenboom				
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Openbare ruimte en verkeer	4.975.680	5.074.121	5.174.531	5.277.438
Duurzaamheid, Milieu en VTH	3.114.239	3.176.634	3.241.975	3.306.905
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	7.576.162	4.412.827	3.436.676	2.795.154
Totaal programma baten	15.666.081	12.663.583	11.853.182	11.379.498
Totaal saldo van baten en lasten	-14.920.004	-14.467.956	-14.591.815	-15.448.879
Mutaties reserves	525.100	117.833	46.477	136.203
Geraamd resultaat	-14.394.904	-14.350.123	-14.545.338	-15.312.676

Opgenomen investeringen bestaand beleid 2024

	Investering 2024
Openbare verlichting	133.600
Onderhoud wegen	300.000
Vervanging riool	1.828.236
Scania G410	120.000
Container installatie	50.000
Hefbrug	25.000
John Deere 6330	40.000
Nilfisk city ranger 2250 BO	70.000
Hangxha	10.000